

Maria Magdalena Janowska Bukowska

Autoreferat

Szczególnie ważnym składnikiem mojej działalności artystycznej jest bardzo szeroka aktywność koncertowa. Rozpoczęła się ona od udziału w „Estradzie Młodych” X Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku (1976). Od tego czasu datuje się moje żywe zainteresowanie muzyką współczesną. Miałam sposobność urzeczywistnić te preferencje repertuarowo-estetyczne w późniejszej mojej działalności twórczej i odtwórczej. Zainteresowanie współczesną muzyką nie ograniczyło mego repertuaru, w którym znaleźli się również klasycy wiedeńscy i romantycy. Grając klasyków byłam obecna na bardzo licznych estradach krajowych. Wspomnę tu Filharmonię w Zielonej Górze, Państwową Filharmonię w Lublinie, w Rzeszowie, Gdańsku, Szczecinie, Wrocławiu, Opolu, Krakowie, Białymstoku, Bydgoszczy, Poznaniu, Olsztynie, Częstochowie, Kielcach, Kaliszu, Toruniu, Słupsku, Jeleniej Górze, Wałbrzychu.

Oprócz występów w salach koncertowych wspomnianych filharmonii, wykonywałam również programy recitalowe w Dworku Chopina w Dusznikach Zdroju, Pałacu Małachowskich w Nałęczowie, Pałacu w Antoninie, a także w Pałacu w Wilanowie. Powyższe miejsca o historycznym znaczeniu umożliwiły mi prezentację w szczególności klasyków, których twórczością byłam zafascynowana, zwłaszcza w pierwszym okresie mojej działalności estradowej.

Wyrazem tego szczególnego zainteresowania był wielokrotne wykonania koncertów L.v.Beethovena, J.Haydna i W.A.Mozarta. Koncerty te wykonywałam pod batutą takich dyrygentów, jak m.in. Tadeusz Strugała, Józef Wiłkomirski, Krzysztof Missona, Stefan Marczyk, Szymon Kawalla, Zdzisław Szostak, Marek Pijarowski, Renard Czajkowski, Marek Tracz, Mieczysław Nowakowski, Stanisław Michalek, Wachtang Żordania, Tadeusz Chachaj, Jean Francois Monnard, Józef Radwan, Karol Anbild. W dalszym okresie praktyki estradowej moje zainteresowanie repertuarowe pogłębiło się o dzieła romantyków, w szczególności wymienię Koncert cis-moll Mikołaja Rimski-Korsakowa, którego jestem jedyną wykonawczynią w Polsce.

Wspomniane na wstępie zainteresowanie twórczością kompozytorów współczesnych odnoszę szczególnie do twórczości mego męża, Ryszarda Bukowskiego. Największym moim osiągnięciem artystycznym są prawykonania większości Jego utworów fortepianowych zarówno solowych, jak i na fortepian z orkiestrą, skomponowanych dla mnie. Wymienię tu II, III i IV Sonatę fortepianową, 5 Miniatur na fortepian, 3 Nokturny na fortepian i orkiestrę, Concertino na fortepian i orkiestrę smyczkową, Koncert na dwa fortepiany, perkusję i orkiestrę smyczkową.

W latach 90-tych dokonałam kilkudziesięciu nagrań archiwalnych dla Polskiego Radia, w tym zarówno utwory R.Bukowskiego (II i III Sonata, Kopciuszek, Pięć Miniatur na fortepian, 3 Nokturny w wersji na fortepian solo). Nagrania te były wielokrotnie emitowane w audycjach Polskiego Radia Wrocław, a także w Drugim Programie Polskiego Radia.

Szczytowym punktem moich zainteresowań twórczością R. Bukowskiego było w 2003 roku nagranie i wyprodukowanie płyty CD z sonatami fortepianowymi tego kompozytora. Do współdziałania w tym dziele artystycznym zaprosiłam znamienitych polskich pianistów: Julitę Przybylską, Andrzeja Tatarskiego i Tomasza Lupę. Pod moją merytoryczną opieką zostało nagranych 8 sonat. W moim wykonaniu są sonaty II i IV. Wybrałam je ponieważ są one najbardziej charakterystyczne dla stylu kompozytora. Z jednej strony bardzo przejrzyste pod względem formy, wręcz klasycyzujące, z drugiej zaś strony, nowatorskie fakturalnie, wykorzystujące współczesne techniki kompozytorskie i niezwykle ekspresyjne wyrazowo. Nagrania tych utworów są wzorcowe, zgodne z intencjami kompozytora. Płyta ta jest pierwszą publikacją dzieł R.Bukowskiego i niewątpliwie stanowi istotny wkład w polską kulturę muzyczną.

Moje zainteresowania muzyką współczesną oczywiście nie ograniczają się do twórczości R.Bukowskiego. W repertuarze posiadam m.in. również kompozycje M.Ravela, A.Skriabina, C.Debyssy'ego, A.Honeggera, O.Messiaena, A.Schoenberga.

Dalszą implikacją moich zainteresowań współczesnością była inicjatywa powołania ogólnopolskich mistrzowskich kursów wykonawstwa muzyki współczesnej. Istotnym powodem stało się stwierdzenie, iż panuje dość powszechna niewiedza lub wręcz ignorancja, w zakresie wykonawstwa tej dziedziny twórczości. W naszym szkolnictwie muzycznym, zarówno podstawowym, średnim, jak i niestety wyższym, to zagadnienie traktowane jest niezwykle marginalnie. Kursy te z dużym powodzeniem realizowałam przez 13 lat w Bystrzycy Kłodzkiej i Świdnicy (1995-2007).

Wspomniana niewiedza w odniesieniu do nowszej muzyki, zwłaszcza do praktyki wykonawczej, zachęciła mnie do organizowania cyklicznych wydarzeń koncertowych. Powiązałam je z osobą R.Bukowskiego, któremu jako pedagogowi zawsze była bliska twórczość młodych adeptów sztuki kompozytorskiej, a także wykonawstwo muzyki tego najnowszego okresu.

W tym celu podjęłam się organizacji i kierownictwa artystycznego festiwalu kompozytorskiego „Dni Muzyki Ryszarda Bukowskiego”. Festiwal ten jest estradą dla najmłodszych kompozytorów, jeszcze studentów polskich uczelni muzycznych.

Inną ważną moją działalnością jest publicystyka muzyczna. W latach 1974 – 1997 moje publikacje ukazywały się na łamach zarówno lokalnej prasy, jak „Wieczór Wrocławia”,

„Gazeta Robotnicza” oraz „Słowo Polskie”, jak też prasy ogólnokrajowej, jak „Trybuna Ludu”, „Wiadomości”, „Ruch Muzyczne”, „Odra”.

Publikacje te w łącznej ilości kilkuset miały charakter krytyki najpoważniejszych wydarzeń muzycznych we Wrocławiu, regionie oraz kraju. Często były to pogłębione analizy dotyczące warsztatu twórczego kompozytorów prezentowanych dzieł muzycznych oraz wykonawstwa tychże dzieł. Zamieszczane były zwłaszcza w periodykach takich jak „Odra” oraz „Ruch Muzyczny”, a kierowano je z reguły do wyspecjalizowanych czytelników. Dodać należy, iż moje recenzje były wielokrotnie wykorzystywane w dokumentacjach przewodów kwalifikacyjnych wszystkich stopni w uczelniach muzycznych.

Z publicystyką wiąże się również moja działalność naukowa. Pragnę wymienić tu dwie prace napisane na zamówienie Akademii Muzycznej w Gdańsku w latach 1995 i 1998. Pierwszą z nich jest obszernie i źródłowe omówienie faktury i problemów interpretacyjnych II Sonaty fortepianowej Ryszarda Bukowskiego¹, drugą jest praca pt. „Rola fortepianu w Quattro Movimento na fortepian i orkiestrę Bogusława Schaeffera”.² Obydwie prace zostały wydane przez wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Przedstawiając swoją działalność artystyczną i naukową, pragnę jeszcze zacytować fragmenty wywiadu przeprowadzonego ze mną w jednym z lokalnych periodyków wrocławskich przez Stanisława Srokowskiego. Autor wywiadu przedstawia mnie jako neokonformistkę istniejącą i działającą poza wszelkimi „układami”, jak również idącą własną drogą poszukiwań artystycznych. Autor zainteresował się również ukończonymi przeze mnie trzema fakultetami muzycznym (wydział wychowania muzycznego, teoria muzyki i fortepian), które dają mi wielostronny pogląd na uprawianą przeze mnie sztukę. W wywiadzie tym wyjaśniłam, iż nie mam szczególnych preferencji jeśli chodzi o repertuar moich koncertów. Z oczywistych względów odniosłam się również do twórczości męża, Ryszarda Bukowskiego. Określiłam Jego twórczość jako bardzo oryginalną, odbiegającą od tradycyjnych konwencji fakturalnych, a także trudną pod względem technicznym jak i muzycznym.

Ulegając niezmiennie fascynacji twórczością mego męża, planuję w kwietniu 2013 prawykonanie II Koncertu fortepianowego w Filharmonii Lubelskiej w ramach Festiwalu im. W. Lutosławskiego.

¹ Muzyka Fortepianowa XX wieku, Prace specjalne nr 53, Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku, Gdańsk, 1995

² Muzyka fortepianowa, Wydawnictwo Akademii Muzycznej w Gdańsku, Gdańsk, 1998